

Styrelseärende

Diarienummer NVOA-2025-00320

Styrelsen för Nacka vatten och avfall AB

Finanspolicy

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås besluta att:

- anta Finanspolicyn enligt bilaga 1 i ärendet
- uppdra till Ekonomichef, med VD som ersättare, att tills vidare för Nacka vatten och avfall AB:s räkning omsätta befintliga lån, samt uppta nya lån, d.v.s. öka företagets skulder, inom den av Nacka kommun vid varje tillfälle fastställda borgensramen och låneram

Sammanfattning

Nacka kommun gick under år 2024 med i Kommuninvest och bolaget har därefter inte upptagit lån från Nacka kommun utan endast från Kommuninvest. För att Nacka vatten och avfall även fortsättningsvis ska kunna låna från Kommuninvest behöver styrelsen årligen fastställa en finanspolicy samt besluta om vilka som kan öka företagets skulder utifrån beslutad låneram och borgensram för bolaget.

Mats Rostö
Verkställande direktör

Fredrik Kristoffersen
Ekonomichef
Verksamhetsstöd

Bakgrund

Kommunstyrelsen i Nacka kommun beslutade den 2 september 2024 om "Medlemskap i Kommuninvest", "Revidering av reglemente för medelsförvaltning" och "Borgenstak och tecknande av borgensförbindelser". Fram till sista mars 2025 fanns övergångsregler där Nacka kommun kunde vara behjälplig med upplåning, men målsättningen var att så snart som möjligt påbörja upplåning i egen regi. Ägardirektivet för Nacka vatten och avfall (NVOA) har också ändrats, där man har tagit bort skrivningen om att bolaget ska låna från Nacka kommun. Numera finns ingen skrivning om hur bolaget ska finansiera sin verksamhet. Utifrån dessa ärenden har kommunen gått med i Kommuninvest och lämnat en borgen till Kommuninvest för NVOA. För att NVOA även fortsättningsvis ska sköta upplåning själv via till exempel Kommuninvest behöver styrelsen fatta beslut om en Finanspolicy och vilka i bolaget som kan öka bolagets skulder utifrån låneram och bergensram.

Ärendet

Utifrån ägarens beslut behöver NVOA:s styrelse fatta beslut om finanspolicy och vilka i bolaget som får ta upp externa lån. Finanspolicyn ska utgå från Nacka kommuns styrdokument och inte ha större risktagande än kommunen har i sina styrdokument. Den framtagna finanspolicyn har inte förändrats och har godkänts av biträdande ekonomi- och finansdirektören i Nacka kommun och kan därmed fastställas av NVOA:s styrelse. Finanspolicyn tydliggör vad bolaget får göra och inom vilka risker styrelsen är villiga att ta i skuldportföljen. Det vill säga inom vilka ramar som bolaget ska ligga när det kommer till nyupplåningen för att sprida riskerna över flera år och få en mer förutsägbar ränta.

Nuläge

Idag lånar bolaget via Kommuninvest, nuvarande låneskuld uppgår till 0,45 miljarder kronor, men har även en upplåning på 1,25 miljarder kronor via Nacka kommun. Skuldebrev som bolaget har haft till Nacka kommun, har skrivits om så att förfallodatumen på bolagets skulder till Nacka kommun sammanfaller med förfallodatumen på de obligationer och certifikat som finns i den kommunkoncerngemensamma låneportföljen. Lånen kommer därmed succesivt betalas av och refinansieras med andra lån. Samtliga skulder till Nacka kommun kommer vara återbetalda första september 2028.

Mål och syfte

Syftet med finanspolicyn och beslut om vilka som ska kunna ta upp externa lån är att möjliggöra extern upplåning till NVOA. Dels utifrån det ändrade ägardirektivet för bolaget, samt utifrån ägarens intentioner om att avveckla den kommunkoncerngemensamma skuldportföljen.

Åtgärder

Bolaget har fortsatt dialog med Kommuninvest samt externa banker för att framöver möjliggöra en konkurrensutsatt upplåning och jämföra räntan från banker och andra aktörer med räntan som fås

genom upplåning hos Kommuninvest inklusive borgensavgift. Bolaget tecknade under 2024 avtal med en extern part för att få specialistkompetens rörande upplåning, skuldhantering, styrdokument med mera, för att säkerställa att bolaget bibehåller den kompetens som behövs för att förvalta skuldportföljen som till slutet av 2028 bedöms uppgå till 2,8 miljarder kronor.

Tidplan

Godkännande av Finanspolicy enligt förslag i bilaga 1 tas på styrelsemötet.

Ekonomi

De ekonomiska konsekvenserna för kommande år kan komma att förändras negativt. För 2026 har Nacka kommun föreslagit att borgensavgiften och räntepåslaget ska uppgå till 0,51 procent. Den ökade borgensavgiften, från nuvarande 0,3 procent innebär ökad kostnad på motsvarande 945 tusen kronor, exklusive skatteeffekt, baserat på bolagets nuvarande lån. Bolaget kommer behöva se över möjligheterna med att konkurrensutsätta lånen hos affärsbankerna för att se om det med en högre borgensavgift på lånen från Kommuninvest gör det mer fördelaktigt att låna från andra aktörer. Bolaget nyttjar extern kompetens för att säkerställa att styrdokument, arbetssätt finns på plats, rapporter, samt att upplåningen framåt genomförs på ett korrekt sätt utifrån finanspolicyn och balanserar risken långsiktigt.

Risker

För att hantera riskparametern om ränteförfall inom ett år har bolaget valt att klassa kommunens lån som ligger i den kommunkoncernsgemensamma portföljen som fasta räntor och inte rörliga. Detta utifrån att de underliggande skulderna i portföljen är fasta, även om kommunen justerar räntan på lånen var tredje månad utifrån snitträntan i den kommunkoncernsgemensamma portföljen. Det finns även en risk att bolaget inte kommer klara av riskparametern för kapitalförfall under perioden till 2028 eftersom förfallen hänger ihop med förfallen i den kommunkoncernsgemensamma portföljen, vilket har stora förfall under 2027 och 2028. Bedömningen är att om bolaget har nyupplåning enligt plan på 300 miljoner per år 2026-2028 bör finanspolicyn kunna följas. Om finanspolicyn inte kan följas så behöver styrelsen fatta beslut om avsteg från policyn för att kunna hantera detta.

Uppföljning

Uppföljning om bolagets skuldportfölj kommer ske tertiälvis till styrelsen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Ekonomichef i samverkan med VD, samt vice ekonomi- och finansdirektören i Nacka kommun.

Bolagets analys och bedömning

Den oförändrade finanspolicyn kommer fortsättningsvis ge bolaget strukturen och förutsättningarna att ha en långsiktig och stabil upplåning. Förändringar som påverkar bolaget positivt är att Kommunen i mål och budget för 2026—2028 beslutat att borgensavgiften för det år lånet tas upp följer lånet under hela löptiden, vilket gör upplåningen mer förutsägbar.

Konsekvenser för barn

Långsiktigt kommer detta förslag att ge lägre kostnader idag och framåt, vilket kommer innebära en bättre ekonomi och förutsättningar i dag och för framtida generationer.

Konsekvenser för klimat och miljö

Bolagets lån syftar till att långsiktigt förbättra och modernisera vatten- och avloppsnäten som minskar miljöpåverkan genom bättre avloppsrening och minskat utsläpp av föroreningar.

Bilagor: Finanspolicy

FINANSPOLICY

Nacka vatten och avfall AB

2025-11-20

Innehåll

1. Syfte.....	3
2. Mål med finansverksamheten.....	3
3. Organisation och ansvarsfördelning.....	3
3.1 Ansvarsfördelning.....	3
4. Likviditetshantering	4
4.1 Generella principer	4
4.2 Likviditetsrisk	4
4.3 Riskbegränsningar	4
5. Placeringar	4
6. Skuldförvaltning.....	5
6.1 Generella principer	5
6.2 Finansieringsrisk.....	5
6.3 Ränterisk.....	6
6.4 Derivat	6
6.5 Motparter	6
7. Riskkontroll, styrning och rapportering.....	7
7.1 Generella principer	7
7.2 Rapportering	7

1. Syfte

Finanspolicyn beslutas av styrelsen. Den anger ramar och riktlinjer för hur finansverksamheten ska bedrivas. Med finansieringsverksamhet avses likviditetshantering, placeringar, skuldhantering, borgen och garantiförpliktelser samt därtill hörande administration och rapportering.

Finanspolicyn baseras på de ramar och riktlinjer som fastställs i Nacka kommuns finansiella styrdokument.

Syftet med denna finanspolicy är att:

- Fastställa finansverksamhetens mål.
- Fastställa ramar och riktlinjer för begränsning av de finansiella risker som förekommer i finansverksamheten.
- Fastställa ramar och riktlinjer för rapportering och uppföljning av finansverksamheten.

2. Mål med finansverksamheten

Finansverksamhetens mål är att:

- Säkerställa betalningsförmåga på kort och lång sikt.
- Inom finanspolicyns ramar och riktlinjer minimera finansiella risker, samt skapa en balans mellan risker och kostnader.
- Sträva efter bästa möjliga lånevillkor genom att konkurrensutsätta olika långivare.
- Säkerställa att finansverksamheten bedrivs med god intern kontroll genom att identifiera, mäta, hantera och följa upp risker i skuldportföljen.
- Säkerställa att finansverksamheten bedrivs utan spekulativa inslag så att en betryggande säkerhet alltid upprätthålls.

3. Organisation och ansvarsfördelning

Delegering av beslutanderätt från bolagsstyrelse till Ekonomichef, med VD som ersättare, att tills vidare för bolagets räkning omsätta befintliga lån, samt uppta nya lån, det vill säga öka företagets skulder, inom den av Nacka kommun vid varje tillfälle fastställda borgensramen och låneram.

3.1 Ansvarsfördelning

Styrelsens ansvar

- Besluta om finanspolicy.
- Säkerställa att finansverksamheten bedrivs inom ramen för denna policy.
- Föreslå avsteg från policyn till ägaren.
- Föreslå kommunfullmäktige en årlig låneram och borgenstak.

Ekonomichefens ansvar

- Varje år, eller vid behov, genomföra en översyn av finanspolicyn samt lämna förslag till styrelsen om revidering av finanspolicy.
- Säkerställa en god intern kontroll och att finanspolicyn efterlevs.
- Inom ramen för årets beslutade låneram, besluta om hur nyupplåning och refinansiering av befintliga lån ska struktureras.
- Rapportera eventuella avsteg från policyn till styrelsen.
- Tillse att bolagets styrdokument överensstämmer med ägarens styrdokument.

4. Likviditetshantering

Likviditetshantering innebär att tillse att bolaget på kort och lång sikt har tillräcklig mängd medel för att löpande kunna hantera in och utbetalningar.

4.1 Generella principer

- En god betalningsberedskap ska säkerställas och upprätthållas vid alla tillfällen, vilket tillgodoses med hjälp av en likviditetsreserv i form av tillgängliga medel på bankkontot och ej utnyttjad checkkredit.
- Bolaget ingår i koncernkontosystem för att samordna likviditetsflödena inom kommunkoncernen.
- Kommunens finansieringsfunktion har en samordnade roll för att säkerställa att kommunkoncernen effektivt nyttjar tillgänglig likviditet.
- Bolaget ska bistå kommunens finansieringsfunktion med uppgifter om likviditetsprognos och finansieringsbehov.

Riskerna nedan ökar om bolagets kreditvärdighet försämras eller en stor del av skuldportföljen förfaller vid ett eller några enstaka tillfällen. Risken ökar även vid finansiell oro då kreditgivarna har svårigheter att finansiera sin utlåning.

4.2 Likviditetsrisk

Bolaget har inte tillräcklig likviditet för att hantera löpande utbetalningar och inte heller kan omsätta en placering på marknaden (kreditrisk) och/eller kan uppta nya lån (finansieringsrisk).

4.3 Riskbegränsningar

- Tillgängliga likvida medel på bankkonto ska täcka månadens löpande utgifter.
- Nya lån tas upp för att täcka refinansiering av befintliga lån och nya investeringar.
- Checkkrediten ska i undantagsfall användas för att täcka löpande utgifter eller för att optimera nyupplåning eller refinansiering.

5. Placeringar

- Bolaget strävar efter att inte ha en överlikvid över längre tid.

- Om överlikvid under längre tid skulle uppstå ska likviden användas för att minimera upplåning inom koncernen.
- Bolaget ska inte placera överlikvid externt utan överlikvid hanteras på koncernkontot.

6. Skuldförvaltning

6.1 Generella principer

Med skuldförvaltning avses hantering av bolagets låneskuld. Skuldportföljen ska vara strukturerad så att ränte- och kapitalförfall sprids jämnt över tid för att minska finansierings- och ränteriskerna.

Endast lån i svenska kronor är tillåtet.

Lån får löpa på högst tio år, om inte kommunfullmäktige i särskilt beslut anger annat.

När det är möjligt och ekonomiskt försvarbart ska gröna lån tas upp. Om bolaget lånar upp grönt får inte de gröna projekt som ingår i kommunkoncerngemensamma upplåningen nyttjas.

Innan upplåning genomförs ska avstämning med kommunens finansieringsverksamhet genomföras, för att i första fall utnyttja tillgänglig överlikvid inom kommunkoncernen.

6.2 Finansieringsrisk

Med finansieringsrisk menas att inte kunna hitta en finansiär när lån förfaller, nya lån ska tas upp eller att det endast sker till ofördelaktiga villkor.

För att begränsa finansieringsrisken ska kapitalförfallen spridas jämnt över tid, och i övrigt ska följande riktlinjer följas:

	Volym (miljoner kronor)		
	0 – 1 000	1 000 - 2 000	>2 000
Max kapitalförfall inom 1 år	100%	40 %	40 %
Kapitalbindningstid	Inte tillämbart	Inte tillämbart	>2 år

6.3 Ränterisk

Med ränterisk menas ökade kostnader till följd av stigande ränteläge.

För att begränsa ränterisken ska ränteförfallen spridas jämnt över tid, och i övrigt ska följande riktlinjer följas:

	Volym (miljoner kronor)		
	0 – 1 000	1 000 - 2 000	>2 000
Max ränteförfall inom 1 år	100%	60 %	50 %
Genomsnittlig räntebindning	Inte tillämbart	2–5 år	2–5 år

6.4 Derivat

Med derivat avses ett finansiellt instrument för att hantera ränterisker. Derivatinstrument får bara användas till att hantera finansiella risker i underliggande upplåning. Godkända derivatinstrument med godkända motparter får användas i samband med upplåning.

Löptiden för räntederivat får vara maximalt tio år.

Endast ränteswap får användas.

För att minska risken att resultatet påverkas till följd av marknadsvärdesförändringar på säkringsinstrumenten så ska de instrument som används vid ingång uppfylla kraven för säkringsredovisning. Som en del av ränteriskhanteringen ingår att säkringsinstrumenten kan ersättas eller överflyttas till andra säkringsinstrument med syfte att åstadkomma en jämn och stabil räntekostnad över tid.

Erforderlig dokumentation avseende säkringsredovisning ska utvecklas separat enligt rådande praxis.

6.5 Motparter

Tillåtna finansiärer samt motparter avseende räntederivat är Kommuninvest och svenska eller utländska banker som agerar på den svenska marknaden och står under Finansinspektionens tillsyn.

Motparten ska inneha en kreditbedömning (rating) hos Moody´s på minst A2 eller hos S&P på minst A. Vid det fall motparten har fler än en rating ska den lägsta ratingen gälla. Om en kreditgivare blir nedgraderad så att kravet för ratingen inte uppfylls så får inga fler transaktioner som ytterligare ökar motparts-risken ingås med den motparten.

7. Riskkontroll, styrning och rapportering

7.1 Generella principer

Ansvar för affärsavslut, kontroll, rapportering och finansadministrativa system hos kommunen och bolagen ska spridas på flera personer för att uppnå en god riskkontroll.

7.2 Rapportering

Ekonomichef ska tertialvis lämna en rapport till styrelsen avseende finansverksamhet.

Rapporten ska innehålla följande uppgifter:

- Aktuell likviditetssituation
- Skuldportföljens volym, instrument och motparter
- Skuldportföljens kapitalbindning
- Skuldportföljens räntebindning
- Andel kapitalförfall inom 1 år
- Andel ränteförfall inom 1 år
- Skuldportföljens derivat fördelat på instrument och motparter
- Skuldportföljens genomsnittliga räntesats
- Prognosticerade räntekostnader i förhållande till budget och innevarande år och kommande kalenderår
- Eventuella avsteg från finanspolicyn